

પહેલા સુનામી અને હવે ગુજરાત પર “આસમાની” સુનામી..!!!

(૮૫ વરસના મુર્ધન્ય કવી ઉશનસૂ સુનામીની આફતને શી રીતે મુલવે છે તે જાણવું રસપ્રદ થશે. વાંચો:)

‘સુનામી’ ત્રાટક્યું એના હૃદયવીદારક ને હયમચાવી નાખનારાં વર્ણનો સાથે એક પરમ આશ્વાસક વીશ્વવલણ ઉપસી આવ્યું એની વાત કરવા જ આ પત્ર....

વીશ્વના ઈતીહાસમાં ક્યારેય નહીં એવું માનવએકતાનું એક સંવાદી ચીત્ર ત્યારે જોવા મળ્યું. આખું વીશ્વ જાણે સાચે જ **Global village** હોય એટલું હમદદ બની મદદે ધાયું. દેશવીદેશના સીમાડા જાણે ભુંસાઈ ગયા! ધર્મ અને રાજકારણના મતભેદો પણ જાણે ઓગળી ગયા. આપણે ત્યાં કહેવાયું છે તેમ ‘વીશ્વ એક નીડ’ બની ગયું! માનવજાત આટલી નીકટ ક્યારેય આ પુર્વે આવી ન હતી. કેવું પરમ આશ્વાસક ચીત્ર આ!

વીજ્ઞાને બીજું વીશ્વયુદ્ધ મહાવીનાશક રીતે આટોપી લીધું હતું. ત્યારે આપણે વીજ્ઞાનને ઘણી ગાળો દીધી હતી પણ એ જ વીજ્ઞાન એકવીસમી સદીમાં પરમ પ્રેમ લઈને જાણે આવ્યું છે. ઈલેક્ટ્રોનિક મીડીયાને કારણે કચ્છના ધરતીકંપ પછી સુનામીની વીકરાળતાની વાત વીશ્વભરમાં તરત જ ફેલાઈ ગઈ. આપણા પ્રબંધન-ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ-જેવાં શાસકીય તંત્રો યોજનાબદ્ધ રીતે કામે લાગી ગયાં. પરસ્પર સહકારીતાથી જોડાઈને, કશુંય વેડફાય નહીં એમ. વીજ્ઞાનપ્રધાન યુગ છે તેનો પણ પુરો લાભ લેવાયો, અમેરીકા જેવી સત્તાએ પાંચ દીવસનો શોક જાહેર કર્યો, યુનો પણ વહારે ધાયું. આપણા પુર્વના રહસ્યવાદી વીચારકો કહે છે તેમ કોઈ સુક્ષ્મ રીતે જગત બદલાઈ રહ્યું છે. જગતની એકતા તરફ ઘણાં બધાં વીઘનો વચ્ચે આમ કાંઈક સુક્ષ્મ રીતે થતું આવે છે. ઝીણી રીતે જોઈએ તો આધુનિક ઈતીહાસમાં આવાં મંગળ વલણો સપાટી પર આવતાં દેખાય છે. વીસમી સદીના અંતે આપણે જોઈ શક્યા કે, યુદ્ધ વખતે વીભક્ત થયેલા દેશો એક થવા માગે છે, ક્યાંક થયા પણ છે. રાજાશાહી, એકાધીકારવાદ, લશ્કરવાદ, ધાર્મિક રાજ્યો અપ્રસ્તુત અને અપ્રતીષ્ઠ થવા માંડ્યાં છે. બીન સાંપ્રદાયિક લોકશાહી તરફનું વલણ વધતું જાય છે. યુદ્ધનો માર્ગ હવે ઈલાજ તરીકે બીનઅસરકારક અને વ્યર્થ ગણાતો આવે છે. જુનાં વીજેતા રાષ્ટ્રો યુદ્ધહીંસા બદલ પરાજીત રાષ્ટ્રની માફી માગે છે. આ બધાં નવાં વલણો સકારાત્મક નથી?

આપણે ત્યાં પણ સામ્પ્રદાયિકતા સામે સર્વ ધર્મોમાં વીરોધ નથી? ધર્મ, ધર્મને ઠેકાણે રાખી લોકોના ઐહીક જીવનધોરણને ઉચું લાવવા માટે જ વલણ વધતું જતું હોય એમ મને તો એકંદરે લાગે છે. ધર્મસંપ્રદાયો પણ હવે પ્રજાજીવનના ઐહીક સુખના કાર્યક્રમો તરફ ધ્યાન આપતા જોઈ શકાય છે. હવે આપણા ભાવી ચીંતનના એકમ તરીકે ‘વીશ્વ’ છે. વીશ્વથી નાનું એકમ જાણે અપ્રસ્તુત બની ગયું છે. યુનોના **Days** જુઓ, તો તરત ખ્યાલમાં આવશે. ‘પોલીયો’ રસીકરણ દ્વારા આ રોગને વીશ્વભરમાંથી નાબુદ કરવાનું વલણ, ઠેર ઠેર પર્યાવરણમાં વધતો જતો રસ- દુરનું કોઈ સ્વર્ગ કે મોક્ષ નહીં; અહીં જ આપણી આ

વહાલી પૃથ્વી પર જ સુખ લાવવાનો જાણે યજ્ઞ ચાલી રહ્યો છે. 'વીઘ્નો' તો આવે જ, વાર પણ લાગશે; પણ સરવાળે માનવજાતે એક કુટુંબ હોય તે રીતે નજીક આવ્યા વગર છુટકો જ નથી.

---'ઉશનસ્'

લક્ષ્મી શેરી, મદનવાડ, વલસાડ-૩૮૬૦૦૧

(કવીનું આ આશાવાદી ચીંતન બહુ મીઠું લાગ્યું. આપણે પ્રાર્થીએ કે આર્ષદ્રષ્ટા કવીનો આશાવાદ ફળતો રહે..ઉ..)

તા.૧: ૬: ૨૦૦૫ના 'નયામાર્ગ' પાક્ષીકમાંથી સાભાર

'ઉઝા જોડણી' અને 'વીજયા-કલાપી' ફોન્ટમાં પુનર્લેખન: uttamgajjar@hotmail.com

○○○

વૈશાખી બપોર ○ ઉશનસ્

(શીખરીણી-સાંનેટ)

બળે ભડકે ઉભું ભડભડતું લાક્ષાનું ઘર આ :
દીશાઓની ભીંતો તતડતી; ઈટેઈટ દ્રવતી,
ચણેલી તે લાવા રસ થઈ થઈ ઓગળી જતી,
દવે છે સીસાશી ગગન છત માથા ઉપર આ.

બળે તડકા ભડકે, પવન પણ ચંપાય થઈ લુ
પથે ઉડે આંધી રણ સરખી રેતી કણકણે.
ઝગારા મારે શું અખીલ રવી પ્રત્યેક કીરણે!
ગણાતી સંગાથી નીતની, ગઈ છાયાય છુ.

બધું જે ઉભું છે ગતીહીન, બળે ત્યાં જ ભડકે,
બીચારું ઉભું'ભું, તસુ પણ ખસી એ નવ શકે.
વહે જે લાવા સરખું રગડામાં, ન ખબકે,
જવું ક્યાં? છાયાયે ખદખદ થતી, કોણ અડકે?

નીડે પાંખો, ચાંચો અડકી લુની આંચોથી ચુપ છે;
સમુચો સાંચો છે ઠપ; ભભુકતો માત્ર ધુપ છે.

--ઉશનસ્--

ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, અમદાવાદ પ્રકાશિત માસીક 'શબ્દસૃષ્ટી'ના જુન ૨૦૦૫ના અંકમાંથી સાભાર..

'ઉઝા જોડણી' અને 'વીજયા-કલાપી' ફોન્ટમાં પુનર્લેખન :

uttamgajjar@hotmail.com

